

LEVERINGSPLIKT FOR TRÅLERNE

Regjeringen har sendt ut en høring om [plikttordningen](#) for torsketrålerne 16. juni 2021 med høringsfrist til 13. august. Kort høringsfrist i sommerferien er kritikkverdig. En kan mistenke fiskeriministeren for å skulle gjøre et kupp før valget. Høringa for en mer fleksibel pliktordning var «*Endring av forskrift av 12. september 2003 om leveringsplikt for fartøy med torsketråltillatelse.*» Fristen for høringa ble heldigvis utvidet til 20. september etter protester.

Det var fiskeriminister Svein Ludviksen som omgjorde leveringsplikten for trålerne til en tilbudsplikt. Konsekvensene ble at fiskemottakene langs kysten ble tilbudt frossenfisk til eksportpris. Mottaksanleggene langs kysten fikk ikke beholde sitt konkurransefortrinn, men tvert om. De fikk merarbeid med å tine frossenfisk, og den ble dyrere enn ferskfisken. Det ble en gavepakke til trålerne som nå kunne selge all fangst ut til eksportmarkedet fordi mottakene ikke benyttet seg av tilbudet, men valgte fersk fisk fra kystflåten. Konsekvensen ble at Norge eksporterte mindre bearbeidet fisk. Vi ble en større råvareleverandør.

Når forskriftene nå skal endres, burde en gjeninnføre leveringsplikten. Og kravet må være at de trålerne som ikke oppfyller sin samfunnsplikt må legge igjen kvotene på kaia til kystflåten. Det ville ført til mer bearbeiding av råstoffet vårt. Det ville være i tråd med målsettinga om å skape arbeidsplasser langs kysten.

Men departementet foreslår at begrepet leveringsplikt skal sløyfes og helt erstattes med tilbudsplikt. Fiskeriministeren støtter seg på Stortingets behandling av [Stortingsmeldinga nr. 32 \(2018-2019\)](#). Den meldinga ble også kalt Kvotemeldinga, og ble behandlet i mai 2020. Den gang ble det krevd at en først behandle Riksrevisjonens rapport «[Undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfiske](#)» som ble lagt frem 28. april samme år. Det tok ikke Høyres fiskeriminister hensyn til, og det gjør heller ikke dagens fiskeriminister fra Høyre. Riksrevisjonen og havressursloven overkjøres.

Fiskeriminister Ingebrigtsen unngår helt i høringsdokumentet å berøre kvotesystemet og leveringsplikten. Kravet fra kysten om å overføre kvoter fra trålerne til kystflåten, berøres ikke. I stedet får vi ei høring som langt på veg bare berører bearbeidingsplikten til mottaksanleggene på land. Den skal bli mer fleksibel. En skal både omdefinere kravet til hva som skal kalles bearbeiding, en skal myke opp avregninga over tid og en skal tillate at denne bearbeides av andre bedrifter. Denne fleksibiliteten vil bli vanskeligere å kontrollere. En lar i realiteten markedskreftene få ture frem.

Målsettinga sies å være å øke tilgangen på råstoff for økt lokal bearbeiding. Denne målsettinga blir bare ord når det ikke tas regulerende grep om trålernes ansvar for levering til lokale fiskeforedlingsbedrifter. Problemet er manglende leveringsplikt. Det er liten grunn til å gjøre noe med bearbeidingsplikten.

Høringsnotatet behandler i hovedsak bare bearbeidingsplikten. Tiltakene er om pakking av fersk fisk skal kunne kalles bearbeiding. Men den ferske fisken, gjerne flybåret ut til restauranter, er det neppe trålerne som leverer. Det er sjarkflåten som leverer kvalitetsfisk.

Når regjeringa åpner opp for at bearbeidingskravet skal avregnes pr måned og ikke for hver levering, så betyr det at sjarkflåten får oppgaven med å levere til bearbeidingsplikten og trålerne avlastes med ansvar for lokalsamfunnene. Dvs regjeringa åpner for å forverre situasjonen.

Det tredje tiltaket var at bearbeiding skal kunne skje på andre fabrikker som spesialiserer seg. Dette vil fort føre til sentralisering. Mange av de mottakene som i dag har tilbudsrett for trålfanget torsk, vil dermed bare bli klassiske mottaksanlegg. Det skaper lite arbeidsplasser.

Regjeringa slår om seg med mer fleksibel og ubyråkratiske plikter. Det betyr bare mindre offentlig regulering, og større frihet for markedskreftene.

Et problem som burde vært tatt opp i ei høring om bearbeidingsplikten, er at trålernes pliktkvoter skal tilbys fersk, ikke frossen. For bearbeiding av fisk som er frossen, gir både merarbeid og dårligere kvalitet på produktene. Et slikt krav ville ha satt stopper for at ferskfisktrålerne legger om til frysetråling. Høringas punkt 1 avslutter med at «*Forslag om en ferskfiskordning for trålerne, blir ikke behandlet her.*» Begrunnelsen mangler, men en skjønner at det er ei sak regjeringa ikke vil behandle. En bør merke seg at dagens Regjering helt ignorerer Riksrevisjonens knusende rapport om kvotesystemet.

Regjeringa vil ikke endre på prisfastsettelsen for tilbudspliktig råstoff. De argumenterer med at flåteleddet ikke skal subsidiere landanleggene. Men da overser de glatt at fisken i havet er vår felles eiendom. Og det er politikerne som må bestemme hvordan den skal brukes. Kravet er at fisken skal skape arbeidsplasser på land, ikke avkastning på børsen for rederiene. Mottaksanleggene må få fisken fersk til en rimeligere pris enn auksjonsprinsippet. Råfisklaget er i stand til å sette en fornuftig og fleksibel minstepris. Det gjør ikke markedet.

Høringa slår fast at andelen fisk som bearbeides i Norge har gått nedover de siste årene. Samtidig har andelen ubearbeidet fisk til eksport økt. Den viktigste årsaken er ombordfrysing av fangsten. Det enkleste tiltaket vil da være å overføre kvotene fra trålerne til kystflåten som bare leverer fersk fisk i sitt nærområde.

Denne høringa kunne ha tilbakeført leveringsplikten og fjernet det meningsløse begrepet «tilbudsplikt». I stedet vil fiskeriminister Ingebrigtsen stadfeste Svein Ludviksen sin forskrift. For å få tilbake leveringsplikten, må nok dagens regjering først fjernes.

Frode Bygdnes, Rødt

Her har artikkelen stått :

[Leveringsplikt for trålerne \(blv.no\)](http://blv.no)

[Leveringsplikt for trålerne - Harstad Tidende \(ht.no\)](http://ht.no)

Og samme tema:

[Vil AP, SP og SV stanse fiskeriministerens sommerkupp? - Kyst og Fjord](#)

[Fiskeri, Stortingsvalg 2021 | Vil Ap, Sp og SV stanse fiskeriministerens sommerkupp? \(nordnorskdebatt.no\)](#)

[Trålfisken som forsvant - Plan \(plantidsskrift.no\)](#)

[rapport---vurdering-av-leveringsplikten.pdf \(regjeringen.no\)](#)